

هیأت وزیران در جلسه ۳/ ۱۱/ ۱۴۰۰ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی و کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ، برنامه ملی تقویت کسب و کار ، معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی را به شرح زیر تصویب کرد :

برنامه ملی تقویت کسب و کار ، معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی

ماده ۱ - در این برنامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند :

۱ - برنامه ملی : برنامه ملی تقویت کسب و کار ، معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی و جدول پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است .

۲ - کمیته ملی : کمیته ملی توسعه کسب و کار و اشتغال پایدار مناطق مرزی ذیل کمیسیون تخصصی شورای عالی اشتغال با عضویت نمایندگان دستگاه های اجرایی ذی ربط در برنامه ملی .

۳ - وزارت : وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی .

۴ - سازمان : سازمان برنامه و بودجه کشور .

۵ - ستاد : ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز .

۶ - قلمرو برنامه : شامل مناطق مرزی (۱۶) استان مرزی که با (۱۵) کشور همسایه مرزهای زمینی و آبی دارند .

۷ - روستاهای کانونی هدف : سکونتگاه

ها ، روستاهای کانونی مرزی مبتنی بر زنجیره های ارزش کسب و کار و یا روستاهای مشمول بند (الف) ماده (۲۷) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران .

۸ - الگوهای کسب و کار اجتماعی : کسب و کارهای انتفاعی (اقتصادی یا سود ده) به منظور حل بخشی از معضلات اجتماعی جامعه هدف (منطقه یا افراد) بر اساس مزیت های آن جامعه .

۹ - نهادهای تسهیل گر : نهادهایی که با استفاده از الگوی کسب و کار اجتماعی نسبت به شناسایی مزیت های جامعه هدف از جمله آموزش و توانمندسازی ، ایجاد زیرساخت های مرتبط ، ارائه تسهیلات ، ایجاد زنجیره های تأمین ، تولید ، توزیع و مصرف در خوشه ها و رسته های کسب و کار در مدت مشخص یا تا مرحله ی بلوغ آن کسب و کار اقدام می نمایند .

ماده ۲ - کلیه دستگاه های مقرر در جدول پیوست موظف به اجرای برنامه ملی و عملیاتی تقویت کسب و کار ، معیشت و اشتغال پایدار مناطق مرزی می باشند . وزارت مکلف است ساز و کارهای لازم برنامه ملی را با موضوعات محوری جدول پیوست و با همکاری دستگاه های اجرایی در سطح ملی و استانی ظرف یک ماه تهیه نماید . ساز و کار یاد شده پس از تأیید در کمیته ملی توسط وزارت برای اجرا ابلاغ می شود .

تبصره - کمیته ملی می تواند با پیشنهاد اعضا ، نسبت به تغییر و تصویب موضوعات محوری و پروژه های راهبردهای جدول پیوست اقدام نماید .

ماده ۳ - سازمان مکلف است منابع مالی

(اعتباری ، هزینه ای و تسهیلات) مورد نیاز برای اجرای پروژه های موضوع این تصویب نامه را سالیانه از محل قانون هدفمندکردن یارانه ها - مصوب ۱۳۸۸ - با اصلاحات بعدی آن و منابع تبصره های (۱۴) و (۱۸) (قوانین بودجه سنواتی با رعایت ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور - مصوب ۱۳۵۱ - تخصیص دهد . ساز و کار اجرایی این ماده ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این برنامه توسط سازمان تدوین و ابلاغ می شود .

تبصره

- استانداران استان های مرزی موظفند با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان بخشی از اعتبارات در اختیار استان را به ایجاد زیرساخت های لازم برای توسعه اشتغال با اولویت مناطق مرزی اختصاص دهند .

ماده ۴ - وزارت مکلف است با همکاری ستاد و با استفاده از ظرفیت ها و الگو (مدل) های کسب و کار اجتماعی و از طریق نهادهای تسهیل

گر در حوزه کسب و کار و اشتغال شامل نهادهای عمومی غیردولتی و انقلابی ، ایجاد اشتغال پایدار و تأمین و تقویت معیشت مرزنشینان را (با اولویت استان های آذربایجان غربی ، کردستان ، کرمانشاه ، خوزستان ، بوشهر ، هرمزگان و سیستان و بلوچستان) اجرا نماید . دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف یک ماه توسط وزارت و با همکاری ستاد ، سازمان ، وزارت کشور و استانداری های مشمول تهیه و ابلاغ می شود .

ماده ۵ - در اجرای قانون تشکیل شورای عالی اشتغال - مصوب ۱۳۷۷ - و مواد (۲) ، (۳) و (۵) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار - مصوب ۱۳۹۰

- ، کمیته ملی مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی ، صنایع ، معادن و کشاورزی ایران ، توانمندی ها و قابلیت نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی توسعه ای و حمایتی ، سازمان های مردم نهاد (سمن ها) و انجمن های تخصصی منطقه ای و ملی ، اتاق ها و کانون های کارفرمایی و کارگری را در زمینه های مربوط از جمله بهبود فضای کسب و کار اختصاصی ، توسعه سرمایه گذاری ، فناوری و دانش فنی ، بازار ، افزایش مهارت ، تکمیل زنجیره ارزش موضوع این برنامه را شناسایی و به وزارت معرفی نماید . وزارت پس از ارزیابی مؤسسات مذکور می تواند از آنها جهت مشارکت در برنامه ریزی و اجرای اثر بخش برنامه ملی دعوت به عمل آورد .

ماده ۶ - کلیه دستگاه های اجرایی از جمله سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مستقر در استان های مرزی کشور موظفند تا ساز و کار

شروع کسب و کارها در مناطق مرزی مرتبط با موضوعات در جدول پیوست و ذیل برنامه ملی را صرفا از طریق ثبت و استعلام الکترونیکی (بدون حضور متقاضی و طی فرایند متداول دریافت مجوز) صادر نمایند . وزارت امور اقتصادی و دارایی (هیئت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار) با همکاری وزارت مکلف است نسبت به شناسایی و طبقه بندی مجوزهای کسب و کار در مناطق مرزی بر اساس حساسیت موضوع اقدام و شیوه نامه ثبت الکترونیکی شروع فعالیت کسب و کار را ظرف سه ماه تهیه و در آن هیئت به تصویب رساند به طوری که مجوز شروع کسب و کارهای غیرحساس ظرف پنج روز کاری صادر گردد .

ماده ۷ - وزارت کشور موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این برنامه ، جهت عملیاتی شدن برنامه

، با همکاری وزارت و سازمان ، وزارت اطلاعات ، ستاد و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران محدوده اجرای برنامه در مناطق مرزی کشور را تعیین و اعلام نماید .

تبصره - مناطق و یا کسب و کارهای دارای مزیت

که در خارج از محدوده ی مناطق مرزی قرار دارند ، به شرط بهره مندی مناطق مرزی از زنجیره ی تولید و تأمین آنان و تأیید دستگاه های موضوع این ماده می توانند از مزایای تسهیلات این برنامه برخوردار باشند .

ماده ۸ - استانداران مشمول این

برنامه مکلفند جهت اجرای برنامه ملی در موضوعات محوری جدول پیوست ، نسبت به انعقاد تفاهم نامه همکاری دوجانبه با استانداری های مشمول هم مرز در کشور همسایه اقدام نمایند . وزارت امور خارجه مکلف است جهت تفویض اختیار برای انعقاد تفاهم نامه های مذکور با هماهنگی وزارت کشور اقدامات لازم را در سطح ملی با کشورهای همسایه انجام داده و ظرف چهار ماه پس از ابلاغ این برنامه ، نتایج را اعلام نماید .

ماده ۹ - وزارت کشور موظف است با همکاری وزارت امور خارجه ، وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت قوانین و مقررات مربوط ساز و کار لازم

جهت تسهیل تردد مرز نشینان و مخاطبان ذی نفع در این برنامه را در محدوده مناطق مرزی (مانند صدور کارت تردد برای استفاده کنندگان از خدمات و امکانات سخت افزاری و نرم افزاری) تهیه و عملیاتی نماید .

ماده ۱۰ - وزارت امور اقتصادی و دارایی (هیئت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار) با همکاری وزارت

و وزارتخانه های کشور و صنعت ، معدن و تجارت ، دستورالعمل بهبود فضای کسب و کار اختصاصی رسته کسب و کارهای اولویت دار در مناطق مرزی را در حوزه های مرتبط با محیط کسب و کار تهیه نموده و کلیه مقررات مزاحم و موانع در اجرای برنامه ملی را با اولویت رسیدگی نماید . دستورالعمل یاد شده ظرف سه ماه تهیه و برای اجرا در هیئت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار به تصویب می رسد .

ماده ۱۱ - به منظور تشویق و ترغیب سرمایه گذاری داخلی و خارجی در فرصت های ذیل برنامه ملی ، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت و وزارت کشور بسته تشویقی

سرمایه گذاری در مناطق مرزی را تدوین نماید . همچنین کلیه امتیازات و اقدامات تشویقی مندرج در مواد (۲) و (۳) طرح توسعه و تسهیل سرمایه گذاری توسعه ای در مناطق غرب و شرق کشور موضوع تصویب نامه شماره ۷۵۹ / ۲۰ / د - س / ۴۵۷۹۲ ک مورخ ۱۲ / ۱۰ / ۱۳۸۹ و اصلاح بعدی آن موضوع تصویب نامه شماره ۱۱۶۰۹۲ / ت / ۵۵۹۴۰ هـ مورخ ۵ / ۹ / ۱۳۹۷ برای اجرای برنامه ملی و محدوده ی آن قابل اجرا است .

ماده ۱۲ - به منظور هماهنگی در اجرا و نظارت بر عملکرد برنامه ملی و جلوگیری از هرگونه موازی کاری ، وزارت و وزارتخانه های صنعت ، معدن و تجارت ، کشور ، امور اقتصادی و دارایی ، اطلاعات ، سازمان ، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، ستاد و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به عضویت تمامی کمیسیون ها و کارگروه های مرتبط با موضوع برنامه ملی که به تصویب هیئت وزیران رسیده باشد ، در می آیند .

ماده ۱۳ - از زمان تصویب برنامه ملی

، کلیه تصویب نامه ها ، آیین نامه ها و سایر مقررات مربوط به موضوعات این تصویب نامه در حدودی که به پیشنهاد وزیران عضو کمیته ملی به تصویب هیأت وزیران می رسد ، به برنامه ملی الحاق و یا لغو می گردد .

ماده ۱۴ - نظارت بر حسن اجرای این برنامه به عهده وزارت بوده

و وزارت مکلف است پایش و نظارت عملیاتی را از طریق سامانه ناظر به انجام رساند . سازمان عهده دار نظارت عالی و ارزیابی سالانه برنامه ملی بوده و گزارشات شش ماهه را به شورای عالی اشتغال ارایه می نماید .

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر

راهبردها و سیاست های اجرایی برنامه ملی تقویت کسب و کار ، معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی

□ ردیف □ راهبرد/ سیاست اجرایی □ موضوعات محوری □ دستگاه متولی □ دستگاه همکار □

□ --- □ --- □ --- □ --- □

□ ۱ □ ۱ - تامین ، تولید ، فرآوری ، بسته بندی ، توزیع و تجارت محصولات زراعی ، باغی ، دامی و شیلات (وارداتی و صادراتی)

۲ - توسعه فعالیت های صیادی و شیلاتی □ وزارت جهاد کشاورزی □ وزارتخانه های صنعت ، معدن و تجارت و نیرو □

□ ۲ □ ۱ - طراحی و تولید پوشاک ملی ، محلی و قومی

۲ - تولید و تجارت سوغات بومی و کالاهای صنایع دستی مرزی

۳ - تکمیل پروژه های نیمه تمام و فعال سازی واحدهای تولیدی مرتبط

با رسته های اولویت دار ذیل برنامه ملی □ وزارت صنعت ، معدن و تجارت □ وزارتخانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، جهادکشاورزی ، فرهنگ و ارشاد اسلامی ، میراث فرهنگی ، گردشگری و صنایع دستی □

□ ۳ □ توسعه تجارت کالائی در مناطق مرزی □ ۱ - توسعه تعاونی و کنسرسیوم های صادراتی و تامین نیاز داخلی

۲ - برگزاری نمایشگاه های مرزی مشترک تجاری کالاهای بومی و محصولات فرهنگی

۳ - انعقاد موافقت نامه تجارت آزاد مرزی □ وزارت صنعت ، معدن و تجارت □ وزارت کشور ، اتاق های ایران ، تعاون ، اصناف و کانون مالی انجمن های صنفی کارفرمایی و کلیه دستگاههای اجرایی □

□ ۴ □ تخصیص

آب متناسب با آب قابل برنامه ریزی ابلاغی هر دشت و هماهنگی با سیاست های برنامه سازگاری با کم آبی □ وزارت نیرو □ وزارتخانه های جهادکشاورزی ، نفت ، راه و شهرسازی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح □

□ ۵ □ تسهیل صدور مجوزهای کسب و کارها در مناطق مرزی □ هیأت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار □ کلیه دستگاه های اجرایی و متولی □

□ ۶ □ توسعه گردشگری سلامت (خدمات پزشکی ، دندانپزشکی ، پیراپزشکی و طب سنتی

(□ وزارت میراث فرهنگی ، گردشگری و صنایع دستی □ وزارتخانه های بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران □

□ ۷ □ ۱ - توسعه گردشگری طبیعی ، تفریحی ، فرهنگی ، تاریخی ، اقوام (اتنوتوریسم)

۲ - گردشگری مزرعه ، اقامتی و پذیرائی

۳ - نمایشگاه دائمی سوغات بومی و کالاهای صنایع دستی

۴ - مراکز صنایع خلاق بومی ، فرهنگی و هنری □

وزارت میراث فرهنگی ، گردشگری و صنایع دستی □ وزارتخانه های جهاد کشاورزی ، فرهنگ و ارشاد اسلامی ، تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، سازمان حفاظت محیط زیست ، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران □

□ ۸ □ توسعه تجارت خدماتی در مناطق مرزی □ توسعه کسب و کارهای خدمات فرهنگی (انتشارات ، تولید محتوا ، فیلم و سینما

، رویدادهای فرهنگی و هنری ، نگارخانه (گالری) و بسته بندی) / شهر و روستاهای هوشمند مرزی □ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی □ وزارتخانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، ارتباطات و فناوری اطلاعات □ □ ۹ □ توسعه کسب و کارهای ورزشی (

ورزش های بومی ملی ، باشگاه داری ، رویداد ، پرورش مربی و سایر) □ وزارت ورزش و جوانان □ وزارتخانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، صنعت ، معدن و تجارت و میراث فرهنگی ، گردشگری و صنایع دستی □ □ ۱۰ □ پالایشگاه های کوچک □ وزارت نفت □ وزارتخانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، صنعت ، معدن و تجارت □

□ ۱۱ □ توسعه کسب و کارهای خدمات انرژی (ایجاد نیروگاه کوچک خورشیدی ، بادی و انرژی های نوین) و صادرات برق □ وزارت نیرو □ وزارتخانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، صنعت ، معدن و تجارت □ □ ۱۲ □ توسعه کسب و کارهای آموزشی (زبان خارجی

، آموزش آزاد ، مهارتی ، مدرسه ، کمک درسی و سایر) □ وزارت آموزش و پرورش □ وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی ، صنعت ، معدن و تجارت ، تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، علوم ، تحقیقات و فناوری □ □ ۱۳ □ توسعه خدمات فناوری اطلاعات (تسهیل صدور مجوز دفاتر خدمات آی . سی . تی روستایی و توسعه باجه های پست بانک) □ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات □ دستگاه های متولی □

□ ۱۴ □ افزایش مشارکت مردمی و توسعه درون زا □ ۱ - برنامه اشتغال روستائی و عشایری مبتنی بر توسعه روستاهای کانونی
۲ - طرح

های ایجاد اشتغال پایدار اختصاصی با استفاده از ظرفیت ها و الگو (مدل) های کسب و کار اجتماعی و از طریق نهادهای تسهیل گر غیردولتی (نهادهای انقلابی) در استان های اولویت دار مطابق نظر کمیته ملی
۳ - اجرای برنامه اشتغال

و کارعمومی مبتنی بر نیاز جوامع هدف □ وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی □ وزارتخانه های جهاد کشاورزی و کشور ، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دیگر دستگاه های مرتبط و نهادهای توسعه ای □ □ ۱۵ □ ارتقای مهارت و توانمندسازی نیروی کار در مزیت های بومی و منطقه ای □ وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی □ کلیه دستگاه های اجرایی و نهادهای توسعه ای □

□ ۱۶ □ افزایش توانمندسازی

و مقاوم سازی □ تسهیل و اصلاح قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار در کسب و کارهای مرزی □ هیأت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار □ وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی □ □ ۱۷

□ □ هدایت و جلب مشارکت شرکت های دولتی و تحت پوشش برای سرمایه گذاری و تکمیل زنجیره های ارزش کسب و کارهای اولویت دار □ وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی □ وزارت امور اقتصادی و دارایی □ □ ۱۸ □ ۱ - توسعه و ترمیم راهها وجاده های موثر در توسعه کسب و کارهای مرزی

۲ - توسعه ، افزایش بهره وری و ساماندهی بنادر کوچک نوار ساحلی کشور

۳ - ایجاد و ارتقای شرکت های حمل و نقل باری و پشتیبانی (لجستیک)

۴ - اتصال راه آهن با کشورهای همسایه

۵ - برقراری خطوط کشتیرانی مستقیم با کشورهای همسایه □ وزارت راه و شهرسازی □ وزارتخانه های کشور ، تعاون ، کار و رفاه اجتماعی ، سازمان برنامه و بودجه کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران □ □ ۱۹ □ بهبود زیرساخت های مرتبط با برنامه □ ۱ - توسعه خدمات مالی و بانکی

۲ - توسعه خدمات بیمه ای و تضمین خطر (ریسک) تولید و تجارت

۳ - اجرایی کردن پیمان پولی برای استفاده از پول های محلی در تجارت با کشورهای

همسایه و کنار گذاشتن دلار از روند معاملات □ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران □ وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و امور خارجه ، سازمان برنامه و بودجه کشور و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران □ □ ۲۰ □

راه اندازی شهرک ها و نواحی صنعتی مشترک با کشور همسایه □ وزارت صنعت ، معدن و تجارت □ وزارتخانه های کشور ، امور خارجه ، جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) □